

DECIZIE

23 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Mihail David

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mihail David împotriva lui Valeriu Jemanean cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Mihail David, casată hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 15 octombrie 2015 și emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii,

constată:

La 28 aprilie 2015, Mihail David a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Valeriu Jemanean cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a invocat că la 01 octombrie 2011 i-a transmis cu împrumut lui Valeriu Jemanean suma de 5000 euro pe o perioadă de 7 luni, iar ultimul s-a obligat să restituie suma împrumutului până la 01 mai 2012.

Afirmă că Valeriu Jemanean nu și-a onorat obligațiile de restituire a sumei împrumutate, iar multiplele solicitări de a restitui suma împrumutată nu s-au soldat cu succes.

Indică că prin încheierea contractului părțile și-au manifestat acordul de voință spre nașterea anumitor drepturi și obligații.

Menționează că pârâtul nu și-a onorat obligația privind achitarea sumei datorate. Dobânda de întârziere pentru perioada 01 mai 2012 - 28 aprilie 2015 constituie 1444,05 euro.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 8-11, 512-514, 572, 619, 666 Cod civil, art. 28, 32, 166, 167, 174, 177 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Valeriu Jemanean a sumei împrumutului în mărime de 5000 euro sau echivalentul lor în lei la data executării hotărârii, a dobânzi de întârziere în mărime de 1444,05 euro sau echivalentul lor în lei la data executării hotărârii, a taxei de stat în mărime de 4000 lei și a cheltuielilor de judecată sub formă de asistență juridică în mărime de 7000 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 15 octombrie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016 a fost admis apelul declarat de Mihail David, casată hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea, a fost încasată din contul lui Valeriu Jemanean în beneficiul lui Mihail David datoria în mărime de 1080 euro sau echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii și au fost încasate din contul lui Valeriu Jemanean în beneficiul lui Mihail David taxa de stat în mărime de 640 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1000 lei, în rest pretențiile au fost respinse.

La 25 august 2016, Mihail David a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă și încasată taxa de stat în mărime de 7000 lei.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Consideră că atât decizia instanței de apel, cât și hotărârea primei instanțe sunt neîntemeiate și emise cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

Obiectează că instanța de apel și instanța de fond eronat au apreciat probele aduse de către recurent.

Consideră că înscrisul, la care fac trimitere instanțele judecătorești și anume foița de culoare galbenă, urmează a fi apreciat critic, deoarece se referă la un alt împrumut decât cel care a avut loc la data de 01 ianuarie 2012 și nu are nimic comun cu prezentul litigiu.

Consideră că instanțele de judecată ierarhic inferioare, la examinarea cauzei, nu au ținut cont de prevederile art. 118 alin. (3) CPC, care indică expres că, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească, pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces.

Mai indică că omiterea aspectelor importante de către instanța de apel indică direct la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale, aplicabile cazului

La data de 13 octombrie 2016, Valeriu Jemanean, prin intermediul oficiului poștal, a depus referință la recursul declarat de către Mihail David, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, prin care a solicitat declararea recursului declarat de Mihail David ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la data de 25 iulie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 115).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

La caz, se constată că Mihail David, prin acțiunea formulată, a solicitat încasarea în beneficiul său din contul lui Valeriu Jemanean a sumei împrumutului în mărime de 5000 euro, a dobânzii de întârziere în sumă de 1444,05 euro și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Instanța de apel, judecând apelul declarat de către Mihail David, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia și, casând hotărârea primei instanțe a pronunțat o nouă hotărâre, prin care a admis parțial acțiunea și a încasat din contul lui Valeriu Jemanean în beneficiul lui Mihail David datoria în mărime de 1080 euro sau echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii, taxa de stat în mărime de 640 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1000 lei, în rest respingând pretențiile.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios și argumentele invocate în recurs, constată că atât soluția primei instanțe cât și a instanței de apel sunt neîntemeiate și nu pot fi menținute.

Astfel, din materialele pricinii rezultă că la 01 octombrie 2011, Mihail David a dat cu împrumut lui Valeriu Jemanean suma de 5000 euro pe un termen de 7 luni, iar ultimul s-a obligat să restituie suma împrumutată până la 01 mai 2012, în acest sens fiind întocmită o recipisă (f. d. 10).

Conform art. 867 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Iar potrivit art. 871 alin. (1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul și în modul stabilit în contract.

Având în susținere aceste prevederi legale, instanța de recurs constată ca neîntemeiată reținerea de către instanța de recurs a înscrisului „de pe 5000 euro % o rămas dator 1080 euro” (f. d. 56a), care ar indica la faptul că din suma de 5000 euro Valeriu Jemanean a rămas dator lui Mihail David doar cu suma de 1080 euro.

Acest înscris în opinia instanței de recurs, urmează a fi apreciat critic, ori din el nu rezultă cine și cui a rămas dator, precum și în baza căror contracte, relații s-a format această restanță de 1080 euro, iar recurentul Mihail David neagă că acest înscris s-ar referi la contractul de împrumut din 01 octombrie 2011.

Ca consecință, în lipsa unor elemente sigure, care ar demonstra indubitabil, că înscrisul „de pe 5000 euro % o rămas dator 1080 euro”, se referă anume la contractul de împrumut din 01 octombrie 2011, acesta nu poate fi reținut, la caz, ca un înscris care se potrivește exact obiectului acțiunii, în sensul art. 121 CPC, care direct indică că instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Mai mult că Mihail David în susținerea cerinței sale și confirmarea faptului că Valeriu Jemanean nu a restituit suma împrumutată în baza recipisei din 01 octombrie 2011, a prezentat originalul acesteia, care, de altfel, nu conține careva înscrisuri cu privire la restituirea cărorva sume de către Valeriu Jemanean în baza acestui contract (f. d. 41).

Pe când, conform art. 572 alin. (2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Din această perspectivă, instanța de recurs conchide că Valeriu Jemanean nu a prezentat probe certe, ce ar confirma restituirea împrumutului acordat de către Mihail David în baza recipisei din 01 octombrie 2011, fapt ce indică temeinicia acțiunii cu privire la încasarea sumei de 5000 euro.

Conform art. 872 alin. (1) Cod civil, în cazul în care împrumutatul nu restituie în termen împrumutul, împrumutătorul poate cere pentru întreaga sumă datorată o dobânda în mărimea prevăzută la art. 619 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Art. 619 alin. (1) Cod civil prevede că obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Prin prisma acestor prevederi legale, instanța de apel consideră necesar de a admite și cerința cu privire la încasarea dobânzii de întârziere, care pentru perioada 01 mai 2012 - 28 aprilie 2015, perioadă solicitată de Mihail David, constituie 1444 euro, sumă care urmează a fi încasată Valeriu Jemanean în beneficiul lui Mihail David.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză

cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Din cererea de recurs rezultă că Mihail David a solicitat încasarea sumelor de 4000 lei și respectiv, 3000 lei ca taxe achitate pentru depunerea cererii de chemare în judecată și a cererii de apel, în confirmarea acestui fapt fiind anexate chitanțele respective.

Prin urmare, din contul lui Valeriu Jemanean în beneficiul lui Mihail David urmează a fi încasată și suma de 7000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În același timp, instanța de recurs va reține că, deși Mihail David a prezentat la materialele pricinii chitanța care confirmă că dânsul a achitat în contul CA „Capbătut Alexei” suma de 7000 lei pentru asistență juridică (f. d. 30), suma menționată este disproporțional de mare în raport cu complicitatea cauzei.

Ca consecință, în virtutea competenței sale de a mări sau de a micșora onorariile avocaților, instanța de recurs consideră necesar de a micșora cuantumul acestor cheltuieli, astfel, de la Valeriu Jemanean în beneficiul lui Mihail David urmând a fi încasată, cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice, suma de 3000 lei, care s-ar egala cu cheltuieli necesare și rezonabile în prezentul litigiu.

Distinct de aceste constatări, având în vedere că circumstanțele pricinii au fost stabilite pe deplin de către instanțele judecătorești inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea lui Mihail David împotriva lui Valeriu Jemanean cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere de admis, cu încasarea de la Valeriu Jemanean în beneficiul lui Mihail David a sumei împrumutate în mărime de 5000 euro și a dobânzii de întârziere în sumă de 1444 euro sau echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 lei și a taxei de stat în sumă de 7000 lei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Mihail David.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016 și hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 15 octombrie 2015 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mihail David împotriva lui Valeriu Jemanean cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite acțiunea lui Mihail David împotriva lui Valeriu Jemanean cu privire la restituirea împrumutului și încasarea dobânzii de întârziere.

Se încasează de la Valeriu Jemanean în beneficiul lui Mihail David 5000 (cinci mii) euro cu titlu de datorie și dobânda de întârziere în sumă de 1444 (o mie patru sute patruzeci și patru) euro, sau echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii.

Se încasează de la Valeriu Jemanean în beneficiul lui Mihail David cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 (trei mii) lei și taxa de stat în sumă de 7000 (șapte mii) lei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu